

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29-73-78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

22. XII. 1973

ze dne

Premiéra v DPB

Jiráskova »Kolébka«

Velmi často — více než je českému divadlu zdrávo — jsme svědky toho, že režiséři důvěřují sobě víc než divadelnímu textu. A tak ubohé drama přešívají, škrtají a dopisují či přepisují tak, že autor — pokud se toho dožil — je velmi udiven, co vlastně napsal.

Jsou však také úpravy, které nekomolí smysl hry, ale domýšlejí text, prodlužují jeho životnost do dnešní doby a při tom se v nejmenším nezpronevěří duchu autora. Taková je Lichého adaptace Jiráskovy „Kolébky“; jen znalec textu pozná, co je Jiráskovo a co do hry organicky vložil S. Lichý. I melodie J. Tomšička vytrysknou vždy ze situace a mají dobovou patinu; styl hry respektuje a dotváří i úprava M. Roszkopfové.

Základní dominantou, o níž se opírá Lichého inscenace, je poetický jazyk Jiráskův. Málodky zaznívá z jeviště český jazyk v tak ryzí křišťálové kráse; jazyk rytmičuje i herecův pohyb a gesto a jazyk také dává prostinkému příběhu přesvědčivou logičnost.

Celému představení vévodí dvojice krále a studenta. Prajznerův Václav je poznamenán zdravým patosem královské hodnosti, ale součas-

ně je v něm dravá mladá touha nedat se spoutat dvorskými konvencemi. Student Jan J. Čapky naplňuje jeviště nezkratitelnou bujarostí; dovede také vytěžit maximum humoru z nečekané role, kterou mu přidělí král.

Zdálo by se, že jednoduchá úloha Aleny nedává mnoho příležitostí, a přece ji R. Doleželová naplnila nejrůznějšími proměnami hlubokého citu — je v ní horoucí touha, dívčí vzdor i půvabná oddanost a něha. A tak by se dalo psát o Máří Š. Ranošové, polesném A. Borovce, purkrabím J. Zacha, Rubínu J. Horáka či Dobroničkově J. Misaře. Není disharmonie v tomto představení. Každá role má v tomto „dramatickém žertu“ svou svěráznou barvu, a přece dohromady vytvářejí půvabný obrazek ze starých časů, jenž potěší divákovo srdce. Neboť v prostotě je poezie nejčistší.

JAN HAVLÁSEK

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29-73-78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Ostravský večerník

- 6. XII. 1973

ze dne .....

▲ Po úspěchu své první divadelní hry Vojnarka dal se Alois Jirásek chutě do díla na dalším kuse. Byl to dramatický žert ze starých časů — KOLĚBKA — a premiéra se uskutečnila v Národním divadle 11. prosince 1891. Kolébku zařadilo do svého dramaturgického plánu Divadlo Petra Bozruče a v premiéře uvedlo 30. listopadu t. r. Insceňaci připravili režisér Saša Lichý na scéně hostující výtvarnice Marty Roszkopfové a s hudbou Jana Tomšička. Na snímku Štěpánka Ranošová, nositelka vyznamenání Za vynikající práci, a Renáta Doleželová.

Foto: FRANTIŠEK KRASL

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA

Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Ostravský kulturní zpravodaj

- 12 · 1973

ze dne

7 00 dramatický žert a parodie

Divadlo Petra Bezruče v Ostravě připravilo pro své diváky na tento měsíc dvě premiéry. První z nich je rozkošný dramatický žert ze starých časů Kolébka Aloise Jiráka - druhá je parodie na všechny ty kýče, které z našeho kulturního života stále ještě nezmizely. Jiří Bednář na tento fakt reagoval a napsal pro Divadlo Petra Bezruče volně podle historie féerii nazvanou Nezkrotná lady

- 22 -

Hamilton. Obě dvě hry mají jednu věc společnou. V obou se hraje a zpívá. V Kolébce méně, ale Nezkrotná lady Hamilton se již blíží muzikálu, tedy formě, která je opravdu divácká.

Jiráskova Kolébka je autorova druhá divadelní hra. Úspěch jeho první hry Vojnarka v Národním divadle povzbudil autora k další dramatické tvorbě, a tak hned následujícího roku, dne 11. prosince 1891, dochází v Národním divadle k premiéře jeho tříaktové hry Kolébka, k půvabnému, svěžímu nokturnu z křivoklátských lesů, v němž jakoby uvízlo cosi z dobrodružně romantického kouzla středověku, viděného a líčeného humorupl-

ným, svérázným a dobu, život i náladu vystihujícím uměním opravdového básníka. Zdá se, že je to historická komedie, ale také rozkošná pohádka, neboť se tu oba živly prolínají v hravém střídání komických i poetických scén, v nichž poputná kolébka, kterou na Křivoklátsku trestali lehké, helmbrechtne panny, hraje hlavní úlohu. A kolik tu postav a postavíček, podrobně, s vtípem i láskou kreslených, od starého, podrážděného, nerudného purkrabího na Jívně a jeho utrhačného hospodyně Margarety, chystajících kolébku líbezně Alence, od polesného Jíry, mistra Purkarta, doktora in arte medicíny a průvodce šestnáctiletého krále Václava, až po školskou partéku, studenta Jana a povedeného kořínkáře, apotéčníka Rubína! Historický detail i archaizující styl mluvy vtiskují hře značnou malebnost a podmanivou moc.

Nezkrotná lady Hamilton je psána jako parodie na pseudoromantickou pseudodobrodružnou literaturu či filmy, jak je známe především ze západní produkce. Je to satira na sladkobolné „sladčáky“, na krásné, barevné, odvážné Angeličky, na nepřemožitelné ženské d'Artagnany v sukních, na špatnou a kýčovitou literaturu. Tato „féerie volně (místy až svévolně) podle historie“ je hrána jako divadlo

K Měsíci československo-sovětského přátelství a na počest VRSR nastudovalo Divadlo Petra Bezruče v Ostravě jako československou premiéru dramatické scény na motivy románu A. N. Ostrovského „Jak se kalila ocel“, které autor Jan Havlásek dal název „Rváč“. Pavku Korčagina přesvědčivě ztvárnil Miloslav Cízek, Ritu Jana Postlerová (oba na snímku Z. Osifa).

na divadle, přestavby, převleky, všechna tajemství divadelní kuchyně se místo v zákulisí se odehrají před zraky diváků.

Kritika smíchem, parodie na banalitu a sentimentalitu podřadné literatury a filmů nemajících daleko k braku, je podstatně atraktivnější nežli suché mentování. Věříme, že Nezkrotná lady Hamilton při vši své úsměvnosti a zábavnosti pomůže hlavně mladému diváku otevřít oči natolik, aby dokázal rozeznat skutečné hodnoty od kýče.

Jiráskovu Kolébku nastudoval režisér Saša Lichý na scéně hostující výtvarnice Marty Roszkopfové s hudbou Jana Tomšíčka. Nezkrotnou lady Hamilton studuje sám autor Jiří Bednář. Výpravu navrhl hostující Jan Dušek a hudbu napsal J. O. Karel.

-er-

- 23 -